

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PRIITA PIKAMÄEJA,
predstavljeni 30. septembra 2021¹

Zadeva C-483/20

XXXX

proti

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložil Conseil d'État (državni svet, Belgija))

„Predhodno odločanje – Skupna politika na področju azila in subsidiarne zaščite – Mladoletni otrok, ki je pridobil status mednarodne zaščite v državi članici – Skupni postopki za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite – Direktiva 2013/32/EU – Člen 33(2)(a) – Nedopustnost prošnje roditelja za mednarodno zaščito zaradi predhodnega priznanja statusa begunca v drugi državi članici – Pravica do spoštovanja družinskega življenja – Otrokova korist – Členi 7, 18 in 24 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Dejanska in izkazana nevarnost obravnavanja, ki je v nasprotju s pravico do spoštovanja družinskega življenja – Standardi glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite – Direktiva 2011/95/EU“

Kazalo

I.	Pravni okvir	3
	A. Pravo Unije	3
	B. Belgijsko pravo	3
II.	Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje	4
III.	Postopek pred Sodiščem	4
IV.	Pravna analiza	5
	A. Uvodne ugotovitve	5

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

B.	Mehanizem nedopustnosti prošnje za mednarodno zaščito, doloĉen v členu 33(2)(a) Direktive 2013/32	5
1.	Jezikovna, sistematiĉna in teleološka razlaga	6
2.	Nesamodejnost zavrženja prošnje za mednarodno zaščito zaradi nedopustnosti	7
C.	Resna nevarnost obravnavanja, ki je v nasprotju s členom 7 Listine v povezavi s členoma 18 in 24 Listine	9
1.	Varstvo druŹinskega Źivljenja, zagotovljeno z direktivama 2011/95 in 2013/32	9
2.	Status prosilca v drŹavi ĉlanici gostiteljici	11
a)	Ĉlen 23 Direktive 2011/95	11
b)	Direktiva 2003/86	13
3.	Razmerje med prosilcem in ĉlanom njegove druŹine	17
D.	Vmesni sklep	18
E.	Posledice dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito	19
V.	Predlog	22

1. Migracijska potovanja so pogosto rezultat kombinacije dveh elementov: nakljuĉja in nuje. V zadevi, ki je predloŹena Sodišču, je sirski drŹavljan, potem ko je prepotoval Libijo in Turĉijo, prispel v Avstrijo in v tej drŹavi iz nuje vložil prošnjo za mednarodno zaščito. Po pridobitvi statusa begunca se je zadevna oseba napotila v Belgijo, da bi se pridruŹila svojim hĉerama, od katerih je ena mladoletna, in je v tej drŹavi vložila novo prošnjo za mednarodno zaščito, za katero je bilo ugotovljeno, da ni dopustna zaradi predhodnega priznanja v prvi drŹavi ĉlanici.

2. V tem okviru se postavlja med drugim vprašanje, ki, kolikor vem, še ni bilo obravnavano, in sicer, ali lahko temeljna pravica do spoštovanja druŹinskega Źivljenja iz ĉlena 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) v povezavi z obveznostjo upoštevanja otrokove koristi iz ĉlena 24(2) te listine onesposobi mehanizem nedopustnosti prošenj za mednarodno zaščito, ki ga doloĉa ĉlen 33(2)(a) Direktive 2013/32/EU.²

² Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (UL 2013, L 180, str. 60).

I. Pravni okvir

A. Pravo Unije

3. Poleg nekaterih določb primarnega prava, in sicer člena 78 PDEU ter členov 7, 18 in 24 Listine, so v obravnavani zadevi upoštevni členi 2, 14, 33 in 34 Direktive 2013/32, členi 2, 23 in 24 Direktive 2011/95/EU³ ter členi 2, 3 in 10 Direktive 2003/86/ES.⁴

B. Belgijsko pravo

4. Člen 10(1), točka 7, loi sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers du 15 décembre 1980 (zakon o vstopu na ozemlje, prebivanju, nastanitvi in odstranitvi tujcev z dne 15. decembra 1980, *Moniteur belge* z dne 31. decembra 1980, str. 14584) določa:

„(1) Pod pogoji iz določb členov 9 in 12 se na podlagi tega zakona dovoli prebivanje v Kraljevini za več kot tri mesece:

[...]

7. očetu in materi tujca s statusom begunca v smislu člena 48/3 ali statusom subsidiarne zaščite, ki prideta živeti z njim, če ima ta tujec manj kot 18 let ter je vstopil v Kraljevino brez spremstva polnoletnega tujca, ki bi bil odgovoren zanj po zakonu, in njegovega dejanskega varstva ni pozneje prevzela taka oseba ali je po vstopu v Kraljevino ostal sam.

[...]“

5. Člen 57/6 zakona z dne 15. decembra 1980 o vstopu na ozemlje, prebivanju, nastanitvi in odstranitvi tujcev, kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 21. novembra 2017 (*Moniteur belge* z dne 12. marca 2018, str. 19712), določa:

„[...]“

(3) Generalni komisar za begunce in osebe brez državljanstva lahko ugotovi nedopustnost prošnje za mednarodno zaščito, če:

[...]

3. prosilec že uživa mednarodno zaščito v drugi državi članici Evropske unije;

[...]“

³ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL 2011, L 337, str. 9).

⁴ Direktiva Sveta z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 224).

II. Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

6. Vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari, sirski državljan, je pridobil status begunca v Avstriji. V začetku leta 2016 je odšel v Belgijo, da bi se v tej državi pridružil svojima hčerama, od katerih je ena mladoletna in ki sta tam 14. decembra 2016 pridobili status subsidiarne zaščite. Ta vlagatelj kasacijske pritožbe je nosilec starševske skrbi za tega mladoletnega otroka, s katerim živi, vendar nima dovoljenja za prebivanje v Belgiji.

7. Vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari je junija 2018 vložil prošnjo za mednarodno zaščito v Belgiji. Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (generalni komisar za begunce in osebe brez državljanstva, Belgija) je 11. februarja 2019 ugotovil, da ta prošnja ni dopustna, ker je mednarodno zaščito zadevni osebi že priznala druga država članica. Conseil du contentieux des étrangers (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci, Belgija) je s sodbo z dne 8. maja 2019 zavrnilo tožbo, ki jo je vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari vložil zoper to odločbo o nedopustnosti.

8. Vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari je 21. maja 2019 zoper to sodbo vložil kasacijsko pritožbo pri predložitvenem sodišču. Kot navaja ta vlagatelj, spoštovanje načela enotnosti družine in otrokove koristi v okoliščinah tega primera nasprotuje temu, da lahko Belgijska država uporabi možnost ugotoviti nedopustnost njegove prošnje za mednarodno zaščito. Trdi tudi, da spoštovanje istega načela narekuje, da se mu prizna ta zaščita, da bi bil med drugim upravičen do ugodnosti iz členov od 24 do 35 Direktive 2011/95, kar ni nepovezano z logiko mednarodne zaščite.

9. Nasprotna stranka v postopku s kasacijsko pritožbo v glavni stvari navaja, da se načelo enotnosti družine, ki lahko vodi do priznanja „izvedenega“ statusa, v tem primeru ne uporablja, ker vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari in njegova otroka že imajo mednarodno zaščito. Poleg tega meni, da zgolj otrokova korist ne more utemeljevati uporabe tega načela ali priznanja te zaščite.

10. V teh okoliščinah je Conseil d'État (državni svet, Belgija) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil to vprašanje:

„Ali pravo Evropske unije, predvsem člena 18 in 24 [Listine], členi 2, 20, 23 in 31 [Direktive 2011/95] ter člen 25(6) [Direktive 2013/32] nasprotuje temu, da država članica pri izvajanju pooblastila iz člena 33(2)(a) [Direktive 2013/32] zavrže prošnjo za mednarodno zaščito kot nedopustno, ker je zaščita priznana že v drugi državi članici, če je prosilec oče mladoletnega otroka brez spremstva, ki je pridobil zaščito v prvi državi članici, če je edini roditelj iz primarne družine, ki je ob njem, če živi z njim in če mu je navedena država članica dodelila starševsko skrb v zvezi z otrokom? Ali načeli enotnosti družine in spoštovanja otrokove koristi, nasprotno, ne zahtevata, da temu roditelju dodeli zaščito država, v kateri je zaščito pridobil njegov otrok?“

III. Postopek pred Sodiščem

11. Evropska komisija ter belgijska in italijanska vlada so vložile pisna stališča.

IV. Pravna analiza

A. Uvodne ugotovitve

12. Uvodoma se mi zdi potrebno navesti nekaj pripomb glede obsega predloga za sprejetje predhodne odločbe v povezavi z vsebino pisanj zainteresiranih strank, ker navedeni predlog formalno vsebuje dve vprašanji, postavljeni Sodišču:

- prvo se nanaša na možnost, da država članica na podlagi člena 33(2)(a) Direktive 2013/32 ugotovi *nedopustnost* prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je vložil roditelj, ki živi s svojim mladoletnim otrokom, deležnim subsidiarne zaščite v tej državi, če je temu roditelju tako zaščito predhodno priznala druga država članica;
- v drugem je omenjena nujnost *priznanja* mednarodne zaščite temu roditelju od države, v kateri je subsidiarno zaščito pridobil njegov otrok, in to na podlagi „načel enotnosti družine in otrokove koristi“.

13. Čeprav sta ti vprašanji z vidika celovitega razmisleka, ki ga zahtevata glede skupnega evropskega azilnega sistema in varstva družinskega življenja, ki ga ta sistem zagotavlja, nedvomno povezani, je jasno, da nimata istega predmeta, saj se vprašanje preizkusa dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito ne sme zamenjevati z vprašanjem presoje utemeljenosti te prošnje.

14. Poudarjam pa, da so zainteresirane stranke v svojih stališčih skušale dokazati, da se z direktivama 2011/95 in 2013/32 v povezavi s členi 7, 18 in 24 Listine od države članice ne zahteva, da *prizna* mednarodno zaščito v položaju, kot je položaj vlagatelja kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari. Drugače povedano, zadevni osebi naj na podlagi prošnje, katere edini namen je zagotoviti združitev družine, ne bi bilo mogoče priznati nobenega statusa iz naslova mednarodne zaščite. Zainteresirane stranke pa s sklepanjem na podlagi te presoje utemeljenosti enako sklepajo o vprašanju, ali lahko država članica uporabi možnost, ki ji je ponujena s členom 33(2)(a) Direktive 2013/32, in torej ugotovi nedopustnost prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je vložil ta vlagatelj kasacijske pritožbe. Zdi se mi, da je to razlogovanje mogoče grajati, ker je v njem izpuščena nepogrešljiva in najpomembnejša analiza posebne problematike, povezane z dopustnostjo prošenj za mednarodno zaščito, in torej vprašanja razlage člena 33(2)(a) Direktive 2013/32.

B. Mehanizem nedopustnosti prošnje za mednarodno zaščito, določen v členu 33(2)(a) Direktive 2013/32

15. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali je treba člen 33(2)(a) Direktive 2013/32 v povezavi s členoma 7 in 18 ter členom 24(2) Listine⁵ razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica uporabi možnost, ki ji je ponujena s to določbo, da zavrne prošnjo za priznanje mednarodne zaščite kot nedopustno, ker je prosilcu tako zaščito že priznala druga država članica, če je ta prosilec oče mladoletnega otroka, ki je pridobil

⁵ V predložitveni odločbi člen 7 Listine ni izrecno omenjen, se pa ta odločba sklicuje na načelo enotnosti družine. Vsekakor mora Sodišče v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, vzpostavljenega v členu 267 PDEU, nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. V tem pogledu je treba na vprašanja za predhodno odločanje odgovoriti glede na vse določbe Pogodbe in sekundarne zakonodaje, ki bi lahko bile upoštevne z vidika postavljenega problema, vključno z določbami, na katere se nacionalno sodišče v predložitveni odločbi ni sklicevalo (sodbi z dne 29. oktobra 2015, Nagy (C-583/14, EU:C:2015:737, točka 21), in z dne 11. aprila 2019, Repsol Butano in DISA Gas (C-473/17 in C-546/17, EU:C:2019:308, točka 38)).

subsidiarno zaščito v državi, na katero je bila navedena prošnja naslovljena, ter je edini roditelj, ki živi z otrokom, in je zato nosilec starševske skrbi. V skladu z ustaljeno sodno prakso za razlago doloĉbe prava Unije ni treba upoštevati le njeno besedilo, ampak tudi njeno sobesedilo in cilje ureditve, katere del je.⁶

1. Jezikovna, sistematiĉna in teleološka razlaga

16. V skladu s ĉlenom 1 Direktive 2013/32 je njen namen doloĉiti skupne postopke za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite na podlagi Direktive 2011/95. Kot doloĉa ĉlen 33(1) Direktive 2013/32, se poleg primerov, v katerih se prošnja ne preuĉuje v skladu z Uredbo (EU) št. 604/2013,⁷ od drŹav ĉlanic ne zahteva, da preuĉijo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito v skladu z Direktivo 2011/95, kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s tem ĉlenom. V zvezi s tem so v ĉlenu 33(2) Direktive 2013/32 izĉrpnost našteti poloŹaji, v katerih drŹave ĉlanice „lahko štejejo“ prošnjo za mednarodno zaščito za nedopustno.⁸ Iz ĉlena 33(2) Direktive 2013/32 je razvidno, da zakonodajalec Unije drŹavam ĉlanicam ni Źelel naloŹiti, naj v svojem pravu uvedejo obveznost, da pristojni organi opravijo preizkus dopustnosti prošenj za mednarodno zaščito, ali naj predpišejo, da se ob obstoju enega od razlogov za nedopustnost, omenjenih v tej doloĉbi, prošnja zavrŹe brez predhodne preuĉitve utemeljenosti.

17. Torej gre res le za moŹnost, ki je ponujena drŹavam ĉlanicam,⁹ vendar tudi za odstopanje od njihove obveznosti, da preuĉijo vsebinsko utemeljenost vseh prošenj, kot je navedeno v uvodni izjavi 43 te direktive.¹⁰ Tako je Sodišĉe pojasnilo, da je namen ĉlena 33 Direktive 2013/32 omiliti obveznost drŹave ĉlanice, odgovorne za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito, z opredelitvijo primerov, v katerih se taka prošnja šteje za nedopustno.¹¹ V skladu s ĉlenom 33(2)(a) Direktive 2013/32 drŹave ĉlanice lahko štejejo prošnjo za mednarodno zaščito za nedopustno, ĉe je druga drŹava ĉlanica priznala mednarodno zaščito, in torej brez preuĉitve utemeljenosti zavrŹejo to prošnjo, to moŹnost in ta razlog pa v svoji zakonodaji izvaja Kraljevina Belgija.

18. Ta omemba Sodišĉa v zvezi z omilitvijo pri izpolnjevanju obveznosti obravnavanja prošenj za mednarodno zaščito, ki jo imajo drŹave ĉlanice, je izraz enega od ciljev, ki jih zakonodajalec Unije uresniĉuje z doloĉitvijo ĉlena 33 Direktive 2013/32, to je cilj ekonomičnosti postopka.¹² Zakonodajalec tako Źeli omogoĉiti drugi drŹavi ĉlanici, na katero se naslovi prošnja za mednarodno zaščito, da ne opravi celotne nove preuĉitve utemeljenosti te prošenj, ki jo je presodila in ji ugodila Źe prva drŹava ĉlanica. Namen tega mehanizma nedopustnosti je poenostaviti in ublaŹiti nalogo obravnavanja, ki jo imajo pristojni nacionalni organi, da bi se prepreĉila vsakršna zasiĉenost sistema z obveznostjo za te organe, da obravnavajo veĉ prošenj, ki

⁶ Glej sodbo z dne 6. junija 2013, MA in drugi (C-648/11, EU:C:2013:367, toĉka 50 in navedena sodna praksa).

⁷ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za doloĉitev drŹave ĉlanice, odgovorne za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito, ki jo v eni od drŹav ĉlanic vloŹi drŹavljan tretje drŹave ali oseba brez drŹavljanstva (UL 2013, L 180, str. 31).

⁸ Glej sodbo z dne 19. marca 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompá) (C-564/18, EU:C:2020:218, toĉka 29).

⁹ Glej sodbo z dne 19. marca 2019, Ibrahim in drugi (C-297/17, C-318/17, C-319/17 in C-438/17, EU:C:2019:219, toĉka 58; v nadaljevanju: sodba Ibrahim in drugi). Ta izbirna narava nujno vodi do moŹnih razhajanj med nacionalnimi ureditvami v zvezi z mehanizmom nedopustnosti prošenj za mednarodno zaščito.

¹⁰ Opozarjam, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso izjeme razlagati ozko (sodbe z dne 29. aprila 2004, Kapper (C-476/01, EU:C:2004:261, toĉka 72); z dne 12. novembra 2009, TeliaSonera Finland (C-192/08, EU:C:2009:696, toĉka 40), in z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, toĉka 87)).

¹¹ Glej sodbo z dne 17. marca 2016, Mirza (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, toĉka 43).

¹² Glej sodbo Ibrahim in drugi (toĉka 77).

jih je vložil isti prosilec.¹³ Vidik ekonomičnosti postopka je poleg tega neločljiv od cilja hitrosti, ki se uresničuje z Direktivo 2013/32, saj je v skladu z besedilom uvodne izjave 18 te direktive v interesu držav članic in prosilcev za mednarodno zaščito, da se odločba sprejme, kakor hitro je to mogoče.

19. Nazadnje je treba navesti še en cilj, ki ga zakonodajalec Unije uresničuje z več pravnimi akti, ki tvorijo skupni evropski azilni sistem, to je z Uredbo št. 604/2013,¹⁴ Direktivo 2011/95¹⁵ in Direktivo 2013/32,¹⁶ in sicer omejiti sekundarno gibanje prosilcev za mednarodno zaščito v Uniji. V zvezi s tem bi, kar zadeva približevanje postopkovnih pravil, če bi bila druga država članica primorana preučiti utemeljenost prošnje za mednarodno zaščito, ki ji je že bilo ugodeno v prvi državi članici, to lahko spodbudilo nekatere državljane tretjih držav, ki imajo mednarodno zaščito, k iskanju boljše ravni zaščite ali ugodnejših materialnih pogojev za preživetje, kar bi bilo v nasprotju z zgoraj omenjenim ciljem.

20. Iz zgornjih preudarkov vseeno ni mogoče sklepati, da izvajanje člena 33(2)(a) Direktive 2013/32 pripelje do nekakšnega samodejnega zavrženja druge prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v državi članici vložil državljan tretje države, ki je to zaščito že pridobil v drugi državi.

2. Nesamodejnost zavrženja prošnje za mednarodno zaščito zaradi nedopustnosti

21. Na prvem mestu je treba poudariti, da čim prejšnje sprejetje odločbe o prošnji za mednarodno zaščito nikakor ni mogoče, ne da bi se pred tem v skladu z uvodno izjavo 18 Direktive 2013/32 ustrezno in celovito obravnaval položaj njenega avtorja.¹⁷

22. V zvezi s tem ta direktiva nedvoumno določa obveznost, da se prosilcu za mednarodno zaščito da možnost osebnega razgovora pred sprejetjem odločbe o njegovi prošnji. Tako člen 14(1) Direktive 2013/32 določa – enako kot je določal člen 12(1) Direktive 2005/85 – da preden organ za presojo izda odločbo, se prosilcu da možnost osebnega razgovora o njegovi prošnji za mednarodno zaščito z osebo, ki je v skladu z nacionalnim pravom pristojna za vodenje takšnega razgovora. Ta obveznost, ki je del temeljnih načel in jamstev iz poglavja II teh direktiv, velja tako za odločbe o dopustnosti kot za meritorne odločbe. To, da navedena obveznost velja tudi za odločbe o dopustnosti, je izrecno potrjeno v členu 34 Direktive 2013/32, naslovljenem „Posebna pravila glede razgovora o dopustnosti“, ki v odstavku 1 določa, da države članice prosilcem omogočijo, da predstavijo svoje mnenje o tem, da se razlogi iz člena 33 te direktive uporabijo za njihove posebne okoliščine, preden organ za presojo odloči o dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito, in da za to te države opravijo osebni razgovor o dopustnosti prošnje.¹⁸

¹³ Glej po analogiji v zvezi z Uredbo Dublin II sodbo z dne 21. decembra 2011, N. S. in drugi (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točka 79).

¹⁴ Glej sodbi z dne 17. marca 2016, Mirza (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, točka 52), in z dne 10. decembra 2020, Minister for Justice and Equality (Prošnja za mednarodno zaščito na Irskem) (C-616/19, EU:C:2020:1010, točki 51 in 52).

¹⁵ Glej uvodno izjavo 13 Direktive 2011/95 in, po analogiji z Direktivo Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL 2005, L 326, str. 13), sodbo z dne 10. decembra 2020, Minister for Justice and Equality (Prošnja za mednarodno zaščito na Irskem) (C-616/19, EU:C:2020:1010, točki 51 in 52).

¹⁶ Glej uvodno izjavo 13 Direktive 2013/32.

¹⁷ Poleg tega iz sodbe Ibrahim in drugi (točka 98), izhaja, da morajo države članice, da bi ugotovile, ali državljan tretje države ali oseba brez državljanstva izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite, v skladu s členom 4(3) Direktive 2011/95 prošnje za mednarodno zaščito obravnavati v vsakem posameznem primeru posebej.

¹⁸ Glej sodbo z dne 16. julija 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, točke od 46 do 48).

23. V členu 34(1) Direktive 2013/32 je tudi pojasnjeno, da lahko države članice izjemo od pravila, po katerem s prosilcem opravijo osebni razgovor o dopustnosti njegove prošnje za mednarodno zaščito, storijo le v skladu s členom 42 te direktive, v primeru naknadne prošnje.¹⁹ Okoliščina, da se je zakonodajalec Unije odločil, da bo v okviru navedene direktive na eni strani določil jasno in izrecno obveznost za države članice, da dajo prosilcu za mednarodno zaščito, preden sprejmejo odločbo o njegovi prošnji, možnost osebnega razgovora, in na drugi strani izčrpen katalog izjem glede te obveznosti, priča o tem, da je tak osebni razgovor temeljnega pomena za azilni postopek.²⁰

24. Pravica prosilca, ki jo ima ta na podlagi členov 14 in 34 Direktive 2013/32, da lahko na osebni razgovoru predstavi svoje mnenje glede tega, da se neki razlog za nedopustnost uporabi za njegove posebne okoliščine, se v skladu s členom 15(1) te direktive načeloma uresničuje brez prisotnosti družine in je podprta s posebnimi jamstvi, ki so podrobno opisana v členu 15(2) in (3) navedene direktive ter namenjena zagotavljanju učinkovitosti te pravice.²¹ Vendar je treba navesti, da lahko pristojni nacionalni organ oceni, da je za ustrezno obravnavanje potrebna prisotnost ostalih družinskih članov, kar jasno kaže, da se med potekom postopka upošteva družinska problematika.

25. Na drugem mestu je treba poudariti, da je Sodišče že priznalo izjemo za izvajanje mehanizma nedopustnosti, ki ga določa Direktiva 2013/32, in, natančneje, za njen člen 33(2)(a). V skladu s sodno prakso Sodišča ta določba nasprotuje temu, da država članica uporabi možnost, ponujeno v njej, da prošnjo za mednarodno zaščito zavrže kot nedopustno, ker je druga država članica prosilcu že priznala tako zaščito, kadar bi bil ta prosilec kot oseba, ki ji je priznana taka zaščita, v tej drugi državi članici zaradi predvidljivih življenjskih razmer izpostavljen resni nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine.²²

26. Kot je presodilo Sodišče, možnost iz člena 33(2)(a) Direktive 2013/32 v okviru skupnega azilnega postopka, določenega s to direktivo, pomeni izraz načela vzajemnega zaupanja, ki državam članicam omogoča in nalaga, da v okviru skupnega evropskega azilnega sistema domnevajo, da je obravnavanje prosilcev za mednarodno zaščito v vsaki državi članici v skladu z zahtevami Listine, Konvencije o statusu beguncev, podpisane v Ženevi 28. julija 1951 (*Recueil des traités des Nations unies*, zvezek 189, str. 150, št. 2545 (1954)) (v nadaljevanju: Ženevska konvencija) ter Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP). Ta domneva in uporaba te možnosti, ki izhaja iz tega, ne moreta biti utemeljeni, če je dokazano, da v določeni državi članici v resnici ni tako.²³

27. Iz te sodne prakse je razvidno, da je domneva spoštovanja temeljnih pravic, ki izhaja iz načela vzajemnega zaupanja, izpodbojna in da se – če je Sodišče pri odgovarjanju na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je v tem smislu postavilo predložitveno sodišče, potrdilo izjemo za izvajanje mehanizma nedopustnosti iz člena 33(2)(a) Direktive 2013/32 z vidika kršitve

¹⁹ Iz predložitvene odločbe je razvidno, da pri sporu o glavni stvari ne gre za tak primer, ki je predviden v členu 33(2)(d) in členu 40 Direktive 2013/32. V sodbi z dne 9. septembra 2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Zavrženje naknadne prošnje – Rok za tožbo) (C-651/19, EU:C:2020:681, točka 58), je Sodišče pojasnilo, da je bila pred vsako naknadno prošnjo za mednarodno zaščito vložena prva prošnja, ki je bila *pravnomočno zavrnjena* in ki jo je pristojni organ izčrпно preučil, da bi ugotovil, ali zadevni prosilec izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite.

²⁰ Glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, točki 55 in 59).

²¹ Glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, točka 64).

²² Glej sodbo Ibrahim in drugi (točka 101) ter sklep z dne 13. novembra 2019, Hamed in Omar (C-540/17 in C-541/17, neobjavljen, EU:C:2019:964, točka 43).

²³ Glej v tem smislu sodbo Ibrahim in drugi (točke od 83 do 86) ter sklep z dne 13. novembra 2019, Hamed in Omar (C-540/17 in C-541/17, neobjavljen, EU:C:2019:964, točka 41).

členov 1 in 4 Listine – premisa razlogovanja, ki mu je sledilo Sodišče, nanaša na vse temeljne pravice,²⁴ vključno z njenim členom 7 o varstvu družinskega življenja in njenim členom 24(2) o obveznosti upoštevanja otrokove koristi, pa tudi členom 18 Listine.²⁵

28. V okviru tega postopka predhodnega odločanja se postavlja vprašanje, ali je ugotovitev nedopustnosti prošnje za mednarodno zaščito v okoliščinah postopka v glavni stvari taka, da pripelje do kršitve temeljnih pravic prosilca.

C. Resna nevarnost obravnavanja, ki je v nasprotju s členom 7 Listine v povezavi s členoma 18 in 24 Listine

1. Varstvo družinskega življenja, zagotovljeno z direktivama 2011/95 in 2013/32

29. Ni sporno, da oblikovanje skupnega evropskega azilnega sistema ustreza volji zakonodajalca Unije, da se zagotovi spoštovanje temeljnih pravic prosilcev za mednarodno zaščito, ki izhajajo iz Ženevske konvencije, Listine in EKČP,²⁶ med drugim pravice do spoštovanja družinskega življenja.

30. Tako Direktiva 2011/95 kot Direktiva 2013/32 sta bili sprejeti na podlagi člena 78 PDEU ter za uresničitev cilja, navedenega v tem členu – to je skupne politike o azilu, subsidiarni zaščiti in začasni zaščiti, skladne z Ženevsko konvencijo – in za zagotovitev spoštovanja člena 18 Listine. Poleg tega iz uvodne izjave 3 teh dveh direktiv izhaja, da je želel zakonodajalec Unije po zgledu sklepov Evropskega sveta iz Tampereja zagotoviti, da skupni evropski azilni sistem, ki ga sooblikujeta navedeni direktivi, temelji na popolni in vključujoči uporabi Ženevske konvencije.²⁷ V zvezi s tem sklepni dokument konference pooblaščenecv Združenih narodov, ki je oblikovala besedilo te konvencije, izrecno priznava „bistveno pravico“ beguncev do enotnosti družine, državam podpisnicam te konvencije pa priporoča sprejetje vseh potrebnih ukrepov za njeno ohranitev in, splošneje, za zaščito družine begunca, kar kaže na tesno povezavo med pravico begunca do enotnosti njegove družine in logiko mednarodne zaščite.²⁸

31. Namen Direktive 2011/95 je zagotoviti polno spoštovanje človekovega dostojanstva in pravice do azila „prosilcev za azil in družinskih članov, ki jih spremljajo“ (uvodna izjava 16), in ta direktiva državam izrecno nalaga, da zagotavljajo ohranitev enotnosti družine, pri čemer določa nekatere pravice za družinske člane upravičenca do mednarodne zaščite (člen 23(1) in (2)), cilj tega pa je olajšati integracijo teh oseb v državi članici gostiteljici. V uvodni izjavi 60 Direktive 2013/32 je navedeno, da ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznani z Listino.

²⁴ Ta sklep potrjuje uporaba izraza „zlasti“ v točki 83 sodbe Ibrahim in drugi.

²⁵ V sodbi Ibrahim in drugi (točke od 95 do 100) je Sodišče poleg tega preučilo morebitno kršitev te določbe z vidika tega, da je država članica sistematično – brez dejanske preučitve – zavračala priznanje statusa begunca prosilcem za mednarodno zaščito, ki izpolnjujejo pogoje iz poglavij II in III Direktive 2011/95. Čeprav je Sodišče presodilo, da za to obravnavanje ni mogoče šteti, da je v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz člena 18 Listine, pa je odločilo, da lahko druge države članice zavržejo novo prošnjo kot nedopustno na podlagi člena 33(2)(a) Direktive 2013/32, kot se razlaga ob upoštevanju načela vzajemnega zaupanja, pri čemer mora država članica, ki je priznala subsidiarno zaščito, ponovno začeti postopek za pridobitev statusa begunca.

²⁶ Pravica do spoštovanja družinskega življenja je zagotovljena v členu 8 EKČP in po mnenju Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) je enotnost družine bistvena pravica begunca (sodba ESČP z dne 10. julija 2014, Tanda-Munzinga proti Franciji (CE:ECHR:2014:0710JUD000226010, točka 75)). Sodišče je v sodbi z dne 27. junija 2006, Parlament/Svet (C-540/03, EU:C:2006:429, točka 53), pojasnilo, da čeprav EKČP tujcu pravice do vstopa ali prebivanja na ozemlju določene države ne zagotavlja kot temeljno pravico, lahko izključitev osebe iz države, v kateri živijo njeni bližnji sorodniki, pomeni poseg v pravico do spoštovanja družinskega življenja, kot jo zagotavlja člen 8(1) te konvencije.

²⁷ Glej v tem smislu sodbi Ibrahim in drugi (točka 97) ter z dne 23. maja 2019, Bilali (C-720/17, EU:C:2019:448, točka 54).

²⁸ Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Mengozzija v zadevi Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:514, točka 51) in generalnega pravobranilca J. Richarda de la Toura v zadevi Bundesrepublik Deutschland (Ohranjanje enotnosti družine) (C-91/20, EU:C:2021:384, točka 66).

Namen navedene direktive je zlasti zagotoviti dosledno spoštovanje človeškega dostojanstva in spodbujati uporabo med drugim členov 18 in 24 Listine ter jo je treba temu ustrezno izvajati. Čeprav varstvo družinskega življenja iz člena 7 Listine ni navedeno med glavnimi cilji te direktive, je treba opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso ta člen brati v povezavi z obveznostjo upoštevati največjo korist otroka, ki je priznana v členu 24(2) Listine, in ob upoštevanju potrebe, da otrok vzdržuje redne osebne stike z očetom in materjo, ki je navedena v odstavku 3 istega člena.²⁹

32. V uvodni izjavi 33 Direktive 2013/32 je jasno navedeno, da mora biti največja korist otroka najpomembnejše vodilo držav članic pri uporabi te direktive,³⁰ v skladu z Listino in mednarodno Konvencijo o otrokovih pravicah iz leta 1989,³¹ kar se izraža v izrecni in splošni obveznosti, določeni v členu 25(6) navedene direktive. Za presojo otrokove koristi morajo države članice predvsem ustrezno upoštevati dobrobit mladoletnika in njegov socialni razvoj, vključno z okoljem, iz katerega prihaja. Tako določb Direktive 2013/32 ni mogoče razlagati tako, da bi se kršila temeljna pravica otroka do rednih osebnih odnosov s starši, katere spoštovanje je nesporno povezano s koristmi otroka.³² Opozarjam, da morajo države članice ne zgolj razlagati svoje nacionalno pravo v skladu s pravom Unije, temveč tudi paziti, da se ne opirajo na tako razlago besedila sekundarne zakonodaje, ki bi bila v nasprotju s temeljnimi pravicami, ki jih varuje pravni red Unije.³³

33. V tem okviru³⁴ je treba ugotoviti, da v primeru, v katerem bi bil prosilec za mednarodno zaščito, če bi bil ponovno predan državi članici, ki mu je prvotno priznala status begunca ali upravičenost do subsidiarne zaščite, izpostavljen resni nevarnosti obravnavanja, ki je v nasprotju s členom 7 Listine v povezavi z njenima členoma 18 in 24, država članica, v kateri je bila vložena nova prošnja, ne bi smela imeti možnosti uveljavljati njeno nedopustnost. Ta položaj ima po mojem mnenju izredno naravo, ki se s sodno prakso Sodišča³⁵ zahteva za ovrženje domneve, ki izhaja iz načela vzajemnega zaupanja.

34. Resno nevarnost obravnavanja, ki je v nasprotju s členom 7 Listine v povezavi z njenima členoma 18 in 24, je mogoče presojati šele po tem, ko je bila prosilcu dana možnost, da v okviru osebnega razgovora o dopustnosti prošnje, določenega v členu 14(1) in členu 34(1) Direktive 2013/32, predloži vse elemente, zlasti osebne, ki lahko potrdijo obstoj take nevarnosti. Če torej namerava organ za presojo šteti prošnjo za mednarodno zaščito za nedopustno iz razloga iz člena 33(2)(a) Direktive 2013/32, mora biti namen tega razgovora ne le v tem, da se prosilcu omogoči, da se izjavi o tem, ali mu je druga država članica dejansko priznala mednarodno zaščito,

²⁹ Glej sodbo z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577, točka 34 in navedena sodna praksa).

³⁰ Upoštevanje otrokove koristi je sicer horizontalna prednostna naloga vseh pravnih aktov, ki tvorijo skupni evropski azilni sistem.

³¹ Tudi Konvencija o otrokovih pravicah, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela v svoji resoluciji 44/25 z dne 20. novembra 1989 in je začela veljati 2. septembra 1990 ter je zavezujoča za vsako od držav članic, priznava načelo spoštovanja družinskega življenja. Temelji na priznanju, izraženem v šesti uvodni izjavi, da mora otrok za poln in skladen razvoj osebnosti odraščati v družinskem okolju. Člen 9 te konvencije tako določa, da države pogodbenice jamčijo, da otrok ne bo proti volji staršev ločen od njih (odstavek 1), in spoštujejo pravico otroka, ki je ločen od enega ali od obeh staršev, da redno vzdržuje osebne stike in neposredno zvezo z obema, razen če to ni v nasprotju z njegovimi koristmi (glej v tem smislu sodbo z dne 27. junija 2006, Parlament/Svet (C-540/03, EU:C:2006:429, točka 57)).

³² Glej po analogiji sodbo z dne 5. oktobra 2010, McB. (C-400/10 PPU, EU:C:2010:582, točka 60 in navedena sodna praksa).

³³ Glej sodbo z dne 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, točka 54 in navedena sodna praksa).

³⁴ Dodatno je mogoče navesti še uvodno izjavo 17 in člen 17(2) Uredbe št. 604/2013, iz katerih izhaja, da je kateri koli državi članici dovoljeno odstopanje od meril odgovornosti, zlasti iz humanitarnih razlogov in sočutja, da bi se omogočila združitev z družinskimi člani, sorodniki ali katerimi koli drugimi svojci ter obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki je bila vložena v njej ali v drugi državi članici, tudi če tako obravnavanje ni njena odgovornost glede na zavezujoča merila iz te uredbe.

³⁵ Glej sodbo Ibrahim in drugi (točka 84).

ampak predvsem v tem, da se mu omogoči, da navede vse elemente, ki opredeljujejo njegov posebni položaj, tako da se temu organu omogoči, da izključi, da bi bil ta prosilec v primeru ponovne predaje tej drugi državi članici izpostavljen zgoraj omenjeni nevarnosti.³⁶

35. Glede ugotavljanja resne nevarnosti kršenja te temeljne pravice do spoštovanja družinskega življenja, presoјane v povezavi z obveznostjo upoštevanja otrokove koristi, je treba pri njem upoštevati dva elementa: pravni status prosilca za mednarodno zaščito v državi članici, v kateri prebiva skupaj z družinskim članom, deležnim te zaščite, na eni strani in naravo odnosov, ki jih ima zadevna oseba s tem družinskim članom, na drugi strani.

2. Status prosilca v državi članici gostiteljici

36. Okoliščina, da ima prosilec status, ki mu zagotavlja določeno stabilnost in varnost glede njegovega bivanja v državi članici gostiteljici, se mi zdi taka, da izključuje vsakršno tveganje ponovne predaje prvi državi članici in da v skladu s tem zagotavlja enotnost družine v državi gostiteljici. V zvezi s tem poudarjam, da zainteresirane stranke trdijo, da sta pravica do spoštovanja družinskega življenja in otrokova korist zagotovljeni s pravnimi instrumenti, ki so prilagojeni okoliščinam te zadeve, in sicer s členom 23 Direktive 2011/95 in Direktivo 2003/86, katerih izvajanje omogoča, da se vlagatelju kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari zagotovi ustrezen status.

a) Člen 23 Direktive 2011/95

37. Namen poglavja VII Direktive 2011/95, naslovljenega „Vsebina mednarodne zaščite“, je opredeliti pravice, ki jih lahko uživajo prosilci za status begunca ali subsidiarno zaščito, katerih prošnji je bilo ugodeno,³⁷ te pravice pa vključujejo ohranitev enotnosti družine v skladu s členom 23 te direktive. Ta člen namreč državam članicam nalaga, da prilagodijo nacionalno pravo tako, da bodo družinski člani – v smislu člena 2(j) navedene direktive – osebe, ki ji je bil priznan status begunca ali status subsidiarne zaščite, pod določenimi pogoji lahko zaprosili za ugodnosti iz členov od 24 do 35 Direktive 2011/95, ki vključujejo izdajo dovoljenja za prebivanje, dostop do zaposlitve ali dostop do izobraževanja ter ki so namenjene ohranjanju enotnosti družine.³⁸ Cilj te posebne pravne ureditve je zagotoviti kar najboljšo integracijo upravičenca do mednarodne zaščite in njegovih družinskih članov v državi članici gostiteljici.

38. Uporaba člena 23 Direktive 2011/95 je pogoјena z izpolnjevanjem treh kumulativnih pogoјev. Prvič, morebitni upravičenec do zadevnih ugodnosti mora biti družinski član v smislu člena 2(j) te direktive. Drugič, sam ne sme izpolnjevati pogoјev, potrebnih za pridobitev mednarodne zaščite. Tretjič, njegov osebni pravni status mora biti združljiv z odobritvijo ugodnosti, določenih v Direktivi 2011/95.³⁹ Še posebej se mi zdi upoštevno preučiti prva dva pogoјa.

³⁶ Glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, točki 49 in 53).

³⁷ Glej po analogiji sodbo z dne 24. junija 2015, T. (C-373/13, EU:C:2015:413, točka 68).

³⁸ Glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, točka 68).

³⁹ Natančneje je treba navesti, da se lahko izpolnjevanje teh treh pogoјev izkaže za nezadostno, če za zadevno osebo velja kateri od primerov izključitve priznanja mednarodne zaščite, ki so določeni v poglavjih III in V Direktive 2011/95. Poleg tega je v členu 23(4) tega akta omenjeno, da lahko države članice vedno zavrnejo, zmanjšajo ali ukinejo ugodnosti iz odstavkov 1 in 2 tega člena iz razloga državne varnosti ali javnega reda.

39. Prvič, člen 2(j) Direktive 2011/95 se nanaša na družinske člane upravičenca do mednarodne zaščite, prisotne v isti državi članici v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito, če je družina že obstajala v izvorni državi. V opredelitev pojma „družinski član“ so zajeti oče, mati ali druga odrasla oseba, odgovorna za mladoletnika. Družinske vezi morajo torej obstajati že pred vstopom v državo članico gostiteljico⁴⁰ in zadevni družinski člani morajo biti prisotni v tej državi „v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito“, kar je v resnici formulacija, ki ni najbolj jasna. V zvezi s tem se strinjam z razumevanjem tega izraza, ki ga je podal generalni pravobranilec J. Richard de la Tour v sklepnih predlogih v zadevi Bundesrepublik Deutschland (Ohranjanje enotnosti družine)⁴¹ in v skladu s katerim tak pogoj pomeni, da so družinski člani spremljali upravičenca do mednarodne zaščite iz izvorne države v državo članico gostiteljico, kamor je odšel zaradi vložitve prošnje, kar kaže na njihovo željo, da ostanejo skupaj. Ta razlaga izhaja iz uvodne izjave 16 Direktive 2011/95, v kateri je pojasnjeno, da mora zakonodajalec Unije zagotoviti polno spoštovanje pravic „prosilcev za azil in družinskih članov, ki jih spremljajo“.⁴²

40. Kot oče mladoletne hčere, ki očitno ni poročena in ima status subsidiarne zaščite, bi vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari lahko spadal v kategorijo „družinskih članov“ iz člena 2(j), tretja alineja, Direktive 2011/95, če izpolnjuje oba zgoraj omenjena podpogoja, kar pa iz spisa, predloženega Sodišču, za drugega od njiju ni jasno razvidno. Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe in iz kasacijske pritožbe, ki jo je vlagatelj tega pravnega sredstva vložil v postopku v glavni stvari, namreč izhaja, da je ta konec leta 2013 zbežal iz svoje države in leta 2014 prispel v Avstrijo, kjer je 1. decembra 2015 pridobil status begunca. Nato je v začetku leta 2016 zapustil Avstrijo in se „pridružil“ svojima hčerama v Belgiji, ki sta 14. decembra 2016 v tej državi pridobili status subsidiarne zaščite, ter je svojo prošnjo za mednarodno zaščito vložil šele 14. junija 2018. Iz tega pregleda dejstev je mogoče sklepati, da so vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari in njegova otroka prestali ločeno migracijsko potovanje, saj prvonavedeni ni spremljal svojih hčera na njuni poti od izvorne države do države članice gostiteljice.

41. Drugič, člen 23(2) Direktive 2011/95 se uporablja samo za družinske člane upravičenca do mednarodne zaščite, ki sami ne izpolnjujejo pogojev, ki so potrebni za *pridobitev* mednarodne zaščite.⁴³ Uporaba te določbe je tako pogojena s tem, da je bila v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo je vložil zadevni družinski član, izvedena preučitev utemeljenosti, ki je privedla do negativne ugotovitve glede izpolnjevanja materialnih pogojev za priznanje statusa begunca ali statusa subsidiarne zaščite, kot so natančno določeni v členih 9 in 10 oziroma 15 Direktive 2011/95. V skladu s členom 32 Direktive 2013/32 lahko države članice štejejo prošnjo za neutemeljeno le, če je organ za presojo ugotovil, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito na podlagi Direktive 2011/95. Ni pa sporno, da se pred ugotovitvijo nedopustnosti prošnje za mednarodno zaščito, do katere se pride na podlagi člena 33 Direktive 2013/32, ne izvede nobena presoja njene utemeljenosti, kar je natanko tisto, česar je

⁴⁰ Direktiva 2011/95 ni namenjena zaščiti družinskih vezi, ustvarjenih po vstopu prosilca za azil v državo članico gostiteljico. V tem se razlikuje od Direktive 2003/86, ki se uporablja tudi za družinska razmerja, vzpostavljena po prihodu sponzorja na ozemlje zadevne države članice (glej člen 2(d) Direktive 2003/86).

⁴¹ C-91/20, EU:C:2021:384, točka 55.

⁴² Ta druga zahteva je nov element razlikovanja od ureditve, ki se nanaša na združitev družine in je uvedena z Direktivo 2003/86, saj zadnjenavedena direktiva v členu 5(3) določa, da se prošnja za združitev predloži – razen z odstopanjem – „ko družinski člani bivajo zunaj ozemlja države članice, v kateri biva sponzor“.

⁴³ Drugače povedano, zadevni družinski član ni upravičen do največje zaščite, ker obstoj tveganja za preganjanje ali resne grožnje v zvezi z njim ni podan, lahko pa je deležen – da bi se zagotovila ohranitev enotnosti družine z upravičencem do zaščite – raznih ugodnosti, kar ga postavlja v položaj, podoben položaju tega upravičenca.

zakonodajalec Unije Źelel razbremeniti zadevno drŹavo Źlanico zaradi ekonomičnosti postopka. Izvajanje Źlena 23(2) Direktive 2011/95 je le del poloŹajev, v katerih prošnja za mednarodno zaščito ne naleti na razlog za nedopustnost.

42. Vprašati se je mogoĉe tudi o moŹnosti upoštevanja, kar se tiĉe samo tega posebnega vprašanja uporabe Źlena 23(2) Direktive 2011/95, konkretnega razloga za nedopustnost, doloĉenega v Źlenu 33(2)(a) Direktive 2013/32. Prvotna odloĉba o priznanju mednarodne zaščite po preuĉitvi utemeljenosti prošnje, vloŹene iz tega razloga, se umešĉa v normativni sistem, ki zajema drŹavam Źlanicam skupne pojme in merila, doloĉene z Direktivo 2011/95. Naj spomnim, da Źlen 33(2)(a) Direktive 2013/32 v okviru skupnega azilnega postopka, doloĉenega s to direktivo, pomeni izraz naĉela vzajemnega zaupanja, ki zlasti v zvezi z obmoĉjem svobode, varnosti in pravice od vsake od drŹav Źlanic zahteva, naj razen v izrednih okolišĉinah šteje, da vse druge drŹave Źlanice spoštujejo pravo Unije.⁴⁴ ĉeprav v sedanjem stanju prava ne obstaja „evropski“ status begunca ali subsidiarne zaščite, ki bi bil skupen vsem drŹavam Źlanicam, je izvajanje Źlena 33(2)(a) Direktive 2013/32 neka oblika implicitnega priznavanja, da je prva drŹava Źlanica pravilno presodila utemeljenost prošnje za mednarodno zaščito.

43. V teh okolišĉinah se mi ne glede na to, ali se na odloĉbo o nedopustnosti prošnje gleda zgolj z vidika njene postopkovne narave ali pa v kombinaciji z zgoraj navedenim konkretnim razlogom za nedopustnost, zdi, da poloŹaj, ki ga ustvarja ta odloĉba, lahko utemeljuje sklep, da vlagatelj kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari, za katerega je ugotovljeno, da ima status begunca, ni upraviĉen do ugodnosti iz Źlenov od 24 do 35 Direktive 2011/95, ker se Źlen 23(2) tega akta ne uporablja.⁴⁵ Zadnjenavedena doloĉba torej vlagatelju kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari ne more zagotoviti rešitve za pridobitev dovoljenja za prebivanje, ki bi mu omogoĉalo, da bi prebival v isti drŹavi kot njegova otroka in da bi se tako izognil vsakršnem tveganju kršitve temeljne pravice do spoštovanja druŹinskega Źivljenja.

b) Direktiva 2003/86

44. V skladu s Źlenom 1 Direktive 2003/86 je njen namen doloĉiti pogoje za uveljavljanje pravice do zdruŹitve druŹin za drŹavljanje tretjih drŹav, ki zakonito prebivajo na ozemlju drŹav Źlanic. Na splošno sta cilja, ki ju uresniĉuje ta direktiva, kot sta navedena v njenih uvodnih izjavah 4 in 8, olajšati vkljuĉevanje zadevnih drŹavljanov tretjih drŹav, tako da se jim omogoĉi normalno druŹinsko Źivljenje, ter doloĉiti ugodnejše pogoje za begunce za uveljavljanje njihove pravice do zdruŹitve druŹine ob upoštevanju njihovega posebnega poloŹaja.⁴⁶

45. Ti pogoji, doloĉeni v poglavju V Direktive 2003/86, se dobesedno nanašajo le na zdruŹitev druŹin „beguncev“. V Źlenu 3(2)(c) te direktive je med drugim pojasnjeno, da se ta ne uporablja, ĉe ima sponzor dovoljenje za prebivanje v drŹavi Źlanici na podlagi „subsidiarne oblike zaščite“ v skladu z mednarodnimi obveznostmi, nacionalno zakonodajo ali prakso drŹav Źlanic. Tako

⁴⁴ Glej v tem smislu sodbo Ibrahim in drugi (toĉki 84 in 85).

⁴⁵ Poudarjam, da je Komisija v toĉki 39 svojega stališĉa priznala, da se Źlen 23(2) Direktive 2011/95 ne uporablja ob upoštevanju statusa begunca vlagatelja kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari, enako velja tudi za nasprotno stranko v postopku s kasacijsko pritoŹbo v glavni stvari. Nasprotno pa italijanska vlada trdi (toĉka 27 stališĉa), da „ĉeprav ne more pridobiti statusa begunca (ker mu je bil ta Źe priznan v drugi drŹavi Źlanici), bo vlagatelj kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari vsekakor lahko pridobil dovoljenje za prebivanje v drŹavi, v kateri je njegova mladoletna hĉi pridobila subsidiarno zaščito“, pa tudi druge ugodnosti iz Źlena 23(2) Direktive 2011/95. Utemeljenost te trditve, ki ni zadostno obrazloŹena, bi pomenila, da bi bilo mogoĉe šteti, da bi lahko belgijski pristojni organi upoštevali priznanje statusa begunca vlagatelju kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari, da bi ugotovili nedopustnost druge prošnje za mednarodno zaščito na podlagi Źlena 33(2)(a) Direktive 2013/32 in hkrati utemeljili uporabo Źlena 23(2) Direktive 2011/95 z obrazloŹitvijo, da ne izpolnjuje pogojev za pridobitev takega statusa, kar se lahko zdi notranje neskladno.

⁴⁶ Glej sodbo z dne 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (ZdruŹitev druŹine – sestra begunca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, toĉki 34 in 58).

formulacijo je mogoĉe pojasniti s tem, da v ĉasu sprejetja Direktive 2003/86 v pravu Unije Źe ni obstajal status upraviĉenca do subsidiarne zaŹcite. Ugotoviti je treba, da se je evropski zakonodajni okvir v zvezi z azilom moĉno razvil s priznanjem takega statusa v Direktivi 2004/83/ES⁴⁷ in s pribliŹevanjem obeh ureditev zaŹcite v Direktivi 2011/95. Iz uvodnih izjav 8, 9 in 39 zadnjenavedene direktive je razvidno, da je Źelel zakonodajalec Unije vzpostaviti enoten status vseh oseb, upraviĉenih do mednarodne zaŹcite, in se je zato odloĉil upraviĉencem do statusa subsidiarne zaŹcite priznati enake pravice in ugodnosti, kot jih imajo begunci, razen odstopanj, ki so nujno potrebna in objektivno upraviĉena.⁴⁸

46. Kljub temu precejŹnjemu razvoju in vpraŹanjem komisarja Sveta Evrope za ĉlovekove pravice⁴⁹ glede razliĉnega obravnavanja zadevnih dveh statusov je SodiŹe odloĉilo, da je treba Direktivo 2003/86 razlagati tako, da se ne uporablja za drŹavljanke tretjih drŹav, druŹinske ĉlane upraviĉenca do statusa subsidiarne zaŹcite. V zvezi s tem je presodilo, da so bila skupna merila za priznanje subsidiarne zaŹcite prevzeta v obstojeĉa pravila drŹav ĉlanic, da bi jih uskladila in jih po potrebi nadomestila, zato bi bil ĉlenu 3(2)(c) Direktive 2003/86 v veliki meri odvzet polni uĉinek, ĉe bi ga bilo treba razlagati tako, da se ne nanaŹa na upraviĉence do statusa subsidiarne zaŹcite, doloĉenega v pravu Unije.⁵⁰ Ni pa sporno, da ima mladoletni otrok vlagatelja kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari, ki ima potencial „sponzorja“ v smislu ĉlena 2(c) Direktive 2003/86, dovoljenje za prebivanje v Belgiji zaradi svojega statusa upraviĉenca do subsidiarne zaŹcite, kar v skladu z zgoraj navedeno sodno prakso izkljuĉuje zdruŹitev druŹine v tej drŹavi.

47. Ob upoŹtevanju te ugotovitve se Komisija sklicuje na eni strani na moŹnost, da se proŹnja za zdruŹitev druŹine predloŹi v Avstriji, to je v drŹavi, v kateri ima vlagatelj kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari status begunca, in na drugi strani na belgijsko zakonodajo, s katero se dovoljuje taka zdruŹitev, kadar je sponzor upraviĉenec do statusa subsidiarne zaŹcite, zlasti za oĉeta ali mater takega upraviĉenca, ki prideta Źivet z njim, ĉe ima manj kot 18 let ter je vstopil v Belgijo brez spremstva polnoletnega tujca, ki bi bil odgovoren zanj po zakonu, in njegovega dejanskega varstva ni pozneje prevzela taka oseba ali je po vstopu ostal sam. Glede prve zgoraj omenjene reŹitve se mi zdi, da povzroĉa veĉ teŹav, ki jih je mogoĉe opredeliti kot „absolutne prepreke“.

48. Na prvem mestu, izvajanje Direktive 2003/86 lahko pripelje do zaĉasne loĉitve druŹine. V skladu s ĉlenom 2, od (a) do (d), Direktive 2003/86 se ta uporablja le za sponzorje, ki so drŹavljanke tretjih drŹav, ali, drugaĉe povedano, vsako osebo, ki ni drŹavljan Unije v smislu

⁴⁷ Direktiva Sveta z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati drŹavljanke tretjih drŹav ali osebe brez drŹavljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaŹcito, in o vsebini te zaŹcite (UL, posebna izdaja v slovenŹiĉini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96).

⁴⁸ Glej sodbi z dne 1. marca 2016, *Alo in Osso* (C-443/14 in C-444/14, EU:C:2016:127, toĉka 32), in z dne 13. septembra 2018, *Ahmed* (C-369/17, EU:C:2018:713, toĉka 42). Pomembno je poudariti, da je Komisija leta 2011 prek Zelene knjige o pravici do zdruŹitve druŹine drŹavljanov tretjih drŹav, ki Źivijo v Evropski uniji (Direktiva 2003/86/ES) (COM(2011) 735 final) zaĉela razpravo o morebitni reformi te direktive. Eden od vidikov, ki so bili predmet razprave, je zadeval ravno vpraŹanje izkljuĉenosti subsidiarne zaŹcite s podroĉja uporabe Direktive. Kljub podpori Źtevilnih mednarodnih organizacij ni priŹlo do nobene prenovitve navedene direktive, s katero bi bili upraviĉenci do subsidiarne zaŹcite vkljuĉeni na njeno podroĉje uporabe.

⁴⁹ Komisar Sveta Evrope za ĉlovekove pravice je izrazil dvome o zdruŹljivosti izkljuĉenosti upraviĉencev do subsidiarne zaŹcite iz ureditve, ki jo doloĉa Direktiva 2003/86, z EKĈP („Réaliser le droit au regroupement familial des réfugiés en Europe“, tematski dokument, 2017). Ko je ESĈP moralo odloĉiti, ali je predpisovanje triletne ĉakalne dobe za odobritev zdruŹitve druŹine upraviĉencem do statusa subsidiarne ali zaĉasne zaŹcite skladno s ĉlenom 8 EKĈP, je v sodbi z dne 9. julija 2021, *M. A. proti Dansk* (CE:ECHR:2021:0709JUD000669718), ugotovilo krŹitev te doloĉbe. Vendar je to sodiŹe v navedeni sodbi poudarilo, da poloŹaj upraviĉencev do subsidiarne zaŹcite ni enak poloŹaju beguncev (toĉka 153) in da imajo drŹave ĉlanice velik manevrski prostor glede dostopa upraviĉencev do subsidiarne zaŹcite do zdruŹitve druŹine (toĉka 155). ESĈP torej ni podvomilo o razlikovanju med obema statusoma, ki zagotavljata zaŹcito.

⁵⁰ Glej sodbi z dne 7. novembra 2018, *K in B* (C-380/17, EU:C:2018:877, toĉka 33), in z dne 13. marca 2019, *E.* (C-635/17, EU:C:2019:192, toĉka 34). V zvezi z ugotovitvijo v doktrini glede ozke razlage Direktive 2003/86 glej Peers, S., *EU Justice and Home Affairs Law (Volume 1: EU Immigration and Asylum Law)*, 4. iz., OUP, Oxford 2016, str. 402.

Ĉlena 20(1) PDEU, ki „zakonito biva v drŹavi ĉlanici“ in prosi za zdruŹitev s svojimi druŹinskimi ĉlani ali ĉigar druŹinski ĉlani prosijo za zdruŹitev z njo, ter za druŹinske ĉlane drŹavljana tretje drŹave, ki se pridruŹijo sponzorju z namenom, da se ohrani druŹinska enota, ne glede na to, ali je druŹinsko razmerje nastalo pred ali po vstopu sponzorja. Ta proŹnja mora biti naĉeloma predloŹena in obravnavana, ko druŹinski ĉlani bivajo zunaj ozemlja drŹave ĉlanice, v kateri biva sponzor.⁵¹ Vlagatelj kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari bi torej lahko bil glede na okoliŹine primoran zapustiti Belgijo in svoji hĉeri⁵² ter oditi v Avstrijo in se sam nastaniti v tej drŹavi, v kateri lahko zakonito prebiva ob upoŹtevanju statusa begunca, ki mu je bil priznan. Njegova otroka, nasprotno, ne bi mogla vstopiti v to drŹavo v ĉasu obravnavanja proŹnje, kar lahko traja devet mesecev, to obdobje pa se lahko podaljša. Vendar ĉlen 5(3), drugi pododstavek, in uvodna izjava 7 Direktive 2003/86 drŹavam ĉlanicam omogoĉata, da odstopijo od sploŹnega pravila iz prvega pododstavka in sprejmejo proŹnjo, ki je predloŹena, ko so druŹinski ĉlani Źe na njihovem ozemlju, in to „v ustreznih okoliŹinah“, katerih opredelitev spada v njihovo Źiroko polje proste presoje.

49. Na drugem mestu, mogoĉe je, da za vlagatelja kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari ne bi bilo mogoĉe uporabiti vseh doloĉb Direktive 2003/86, ki doloĉajo ugodnejŹe obravnavanje proŹenj za zdruŹitev druŹin beguncev. Ĉlen 12(1) te direktive kot odstopanje doloĉa, da drŹave ĉlanice v primeru begunca in njegove druŹine ne morejo zahtevati dokaza, da ima sponzor ustrezno stanovanje, zdravstveno zavarovanje in stalna sredstva za vzdrŹevanje sebe in svoje druŹine. Poleg tega, da se to odstopanje na nanaŹa na zdruŹitev s polnoletnimi otroki, tretji pododstavek istega odstavka tega ĉlena drŹavam ĉlanicam omogoĉa, da zahtevajo, da begunec izpolni te pogoje iz ĉlena 7 navedene direktive, ĉe proŹnja za zdruŹitev druŹine ni predloŹena v roku treh mesecev po odobritvi statusa begunca. V obravnavani zadevi je oĉitno, da bo proŹnja za zdruŹitev druŹine predloŹena veĉ kot tri mesece po priznanju statusa begunca, do katerega je priŹlo 1. decembra 2015. Izpolnjevanje navedenih pogojev bi se lahko izkazalo za posebej problematiĉno za vlagatelja kasacijske pritoŹbe iz postopka v glavni stvari, ki Źe veĉ let Źivi v Belgiji s svojima otrokoma.

50. Na tretjem mestu, izvajanje Direktive 2003/86 lahko privede do loĉitve sorojencev.⁵³ Ĉlen 4(2)(b) te direktive namreĉ doloĉa, da drŹave ĉlanice „lahko“ dovolijo vstop in bivanje odraslim neporoĉenim otrokom sponzorja, ĉe so ti „objektivno nesposobni poskrbeti za svoje potrebe zaradi svojega zdravstvenega stanja“. Torej ni nobene obveznosti za drŹave ĉlanice, da dovolijo vstop na svoje ozemlje polnoletnim otrokom sponzorja, ĉe jim vstop dovolijo, pa je to dovoljenje nujno pogojeno z zahtevo, da dokaŹejo razmerje odvisnosti z zadevnim roditeljem, ne da bi bil tak poloŹaj razviden iz spisa, predloŹenega SodiŹuĉu.

51. Na ĉetrtem mestu, zdruŹitev druŹine v Avstriji bi dejansko povzroĉila, da bi otroka izgubila status subsidiarne zaŹcite, ki jima ga je priznala Kraljevina Belgija, in iz tega izhajajoĉe ugodnosti. Poleg tega, ĉe bi se zadevni osebi odloĉili vloŹiti proŹnji za mednarodno zaŹcito v Avstriji, bi lahko naleteli na isti razlog za nedopustnost, kot je ta, ki se uveljavlja zoper proŹnjo njunega oĉeta in je

⁵¹ Ĉlen 5(1) Direktive 2003/86 doloĉa, da drŹave ĉlanice odloĉijo, ali proŹnjo za vstop in bivanje predloŹi sponzor ali druŹinski ĉlani.

⁵² PoloŹaj je oĉitno posebno zapleten, ker glede na kasacijsko pritoŹbo Źivi s svojo mladoletno hĉerjo, svojo partnerico (sirsko begunko), pri kateri je njegova hĉi nameŹena v rejniŹko druŹino, njunim skupnim otrokom in otroki svoje partnerice.

⁵³ ESĈP priznava, da lahko druŹinsko Źivljenje obstaja med sorojenci, in je pojasnilo, da bi se bilo treba v postopkih v zvezi z varstvom otrok izogibati loĉevanju sorojencev, saj je to lahko v nasprotju z otrokovo koristjo (sodbi ESĈP z dne 18. februarja 1991, Moustaqim proti Belgiji (CE:ECHR:1991:0218JUD001231386, toĉka 36), in z dne 6. aprila 2010, Mustafa in ArmaŹan Akın proti Turĉiji (CE:ECHR:2010:0406JUD000469403, toĉka 19)).

predmet spora o glavni stvari.⁵⁴ Po združitvi družine, doseženi na podlagi Direktive 2003/86, bi otroka vlagatelja kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari imela status družinskih članov sponzorja oziroma bi bila pravno v položaju odvisnosti od njega, ki bi lahko trajal več let, preden bi lahko pridobila nevezano dovoljenje za prebivanje.⁵⁵ Poleg tega obstajajo resnične razlike med ugodnostmi, ki jih uživajo družinski člani državljana tretje države na podlagi Direktive 2003/86, in pravicami, podeljenimi osebam, ki jim je priznana mednarodna zaščita, ne da bi se primerjava nagibala na stran prvonavedenih.⁵⁶ Tej ugotovitvi je mogoče dodati predvidljive težave v zvezi s prilagajanjem, povezane z novim prebivališčem v drugi državi članici po več letih življenja v Belgiji, ter pretrganje socialnih in čustvenih vezi, stkanih v tej državi.

52. V tem okviru je treba opozoriti, da je treba določbe Direktive 2003/86 razlagati in uporabljati ob upoštevanju člena 7 in člena 24(2) in (3) Listine – kot je med drugim razvidno iz besedila uvodne izjave 2 in iz člena 5(5) te direktive – ki državam članicam nalagata, da morajo prošnje za združitve razlagati v korist zadevnih otrok in ob skrbi za spodbujanje družinskega življenja. Poleg zadnjenavedenega cilja je namen navedene direktive podelitev varstva državljanom tretjih držav, zlasti mladoletnim osebam.⁵⁷ Glede na zgornje ugotovitve se mi zdi težko trditi, da je izvajanje Direktive 2003/86 zaradi združitve družine v državi članici, ki je priznala status begunca, zaradi česar se ta predpis uporablja, v skladu z zgoraj navedenimi temeljnimi pravicami mladoletnega otroka. Ta rešitev bi med drugim privedla do izgube statusa subsidiarne zaščite in s tem povezanih ugodnosti, ki jih *a priori* ne bi bilo mogoče spet pridobiti v novi državi gostiteljici, in do morebitne ločitve sorojencev, kar je posledica, ki je v okviru združevanja družine vsaj paradoksalna.

53. V zvezi z drugo rešitvijo, ki temelji na združitvi družine, ki je pod nekaterimi pogoji dovoljena z belgijsko zakonodajo, je treba opozoriti na možnost, priznana državam članicam v členu 3(5) Direktive 2003/86, da zgolj na podlagi svojega nacionalnega prava odobrijo pravico do vstopa in prebivanja pod ugodnejšimi pogoji. V zvezi s tem je Komisija v svojih smernicah za uporabo Direktive 2003/86 navedla, da se potrebe oseb, ki prejemajo subsidiarno zaščito, po humanitarni zaščiti ne razlikujejo od potreb beguncev, in je zato države članice spodbudila, da sprejmejo pravila, ki podeljujejo podobne pravice beguncem in upravičencem do začasne ali subsidiarne zaščite.⁵⁸ Čeprav veliko držav članic v svojih nacionalnih ureditvah določa možnost, da upravičenci do subsidiarne zaščite vložijo prošnjo za združitve družine pod enakimi pogoji, kot lahko to storijo begunci, med navedenimi ureditvami ostajajo razhajanja, saj nekatere še vedno vsebujejo precejšnje razlike v obravnavanju beguncev in upravičencev do subsidiarne zaščite, kar se tiče pogojev za dostop do združitve družine.⁵⁹ V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da

⁵⁴ Avstrijska zakonodaja, s katero je prenesena Direktiva 2013/32, določa, da se prošnja za azil zavrže kot nedopustna, če je mednarodno zaščito priznala druga država članica: člen 4(a) Bundesgesetz über die Gewährung von Asyl (Asylgesetz 2005 – AsylG 2005), na voljo na tem naslovu (v nemščini): <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20004240>.

⁵⁵ Glej člena 13 in 15 Direktive 2003/86. V sodbi z dne 14. marca 2019, Y. Z. in drugi (Goljuſija pri združitvi družine) (C-557/17, EU:C:2019:203, točka 47), je Sodišče odločilo, da iz cilja Direktive 2003/86, kot je ta razviden iz njene uvodne izjave 4, in iz skupne razlage te direktive, zlasti njenih členov 13(3) in 16(3), izhaja, da dokler zadevni člani družine ne pridobijo nevezane pravice do prebivanja na podlagi člena 15 navedene direktive, je njihova pravica do prebivanja pravica, izvedena iz pravice zadevnega sponzorja, katere namen je spodbujanje vključevanja slednjega.

⁵⁶ Členi 29, 30 in 32 Direktive 2011/95 določajo več pravic in ugodnosti za upravičence do mednarodne zaščite, ki niso omenjene v Direktivi 2003/86 za družinske člane sponzorja, to so dostop do socialne blaginje, zdravstvenega varstva in nastanitve. Zadnjenavedeni imajo na podlagi člena 14 Direktive 2003/86 pravico do dostopa do zaposlitvene in samozaposlitvene dejavnosti, vendar lahko države članice določijo 12-mesečni rok, preden dovolijo opravljanje te dejavnosti, in omejijo ta dostop za odrasle neporočene otroke.

⁵⁷ Glej sodbo z dne 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, točki 46 in 56).

⁵⁸ COM(2014) 210 final, točka 6.2, str. 23 in 24.

⁵⁹ Prav tako so nekatere države, kot sta Zvezna republika Nemčija in Kraljevina Švedska, v odgovor na izzive, povezane z migracijsko krizo leta 2015, začasno omejile možnost združitve družine za osebe, deležne subsidiarne zaščite (Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Direktive 2003/86/ES o pravici do združitve družine, 29. marec 2019, COM(2019) 162 final, str. 4; UNHCR, „The ‚Essential Right‘ to Family Unity of Refugees and Others in Need of International Protection in the Context of Family Reunification“, str. 142–145, in „Réaliser le droit au regroupement familial des réfugiés en Europe“, tematski dokument, ki ga je objavil komisar Sveta Evrope za človekove pravice, 2017, str. 32–34).

iz kasacijske pritožbe, ki jo je vlagatelj tega pravnega sredstva v postopku v glavni stvari vložil pri predložitvenem sodišču, izhaja, da je zaman skušal doseči združitev družine s svojo mladoletno hčerjo, ker ni bil zmožen predložiti *ad hoc* dokumentov, ki jih je zahtevala pristojna občinska uprava. V predložitvenem sklepu je omenjeno še, da zadevna oseba nima dovoljenja za prebivanje v Belgiji.⁶⁰

54. Ob tem in na splošno si je mogoče predstavljati, da državljan tretje države, ki mu je že priznana mednarodna zaščita v prvi državi članici, odide v drugo državo članico, da bi se pridružil svoji družini, ter v tej drugi državi vloži novo prošnjo za zaščito in mu je hkrati izdano dovoljenje za prebivanje na podlagi člena 13(2) Direktive 2003/86 ali v skladu z ugodnejšo nacionalno zakonodajo za prenos. V nasprotnem primeru bi se temu državljanu tretje države lahko priznal status nacionalne zaščite iz razlogov, ki ne izhajajo iz potrebe po mednarodni zaščiti, in sicer iz razlogov, ki izhajajo iz diskrecijske odločitve, ki temelji na razlogih sočutja ali humanitarnosti, to je status, ki ne spada na področje uporabe Direktive 2011/95. Iz zadnjega dela člena 2(h) Direktive 2011/95 namreč izhaja, da ta dopušča, da lahko države članice gostiteljice v skladu z nacionalnim pravom odobrijo nacionalno zaščito „druge vrste“, ki vključuje pravico, da lahko osebe, ki niso upravičene do statusa begunca ali do subsidiarne zaščite, prebivajo na njihovem ozemlju.⁶¹ V teh dveh primerih bi bilo treba preveriti, ali bi ti statusi lahko zagotavljali določeno stabilnost glede bivanja in nato glede enotnosti družine v tej državi. Če bi bil odgovor pritrdilen, bi državi članici gostiteljici po mojem mnenju moralo biti dovoljeno uporabiti možnost, ki ji je ponujena s členom 33(2)(a) Direktive 2013/32, da ugotovi nedopustnost prošnje za mednarodno zaščito neodvisno od kakršne koli analize razmerja med prosilcem in zadevnim družinskim članom.⁶²

3. Razmerje med prosilcem in članom njegove družine

55. Pomembno je poudariti, da imajo – kot izhaja iz Pojasnil k Listini in v skladu s členom 52(3) tega akta – pravice, zagotovljene z njenim členom 7, enako vsebino in obseg kot pravice, zagotovljene s členom 8 EKČP, kakor se razlaga v sodni praksi ESČP. V zadevah, v katerih se prepletata družinsko življenje⁶³ in priseljevanje, ESČP tehta zadevna interesa, namreč osebni interes zadevnih posameznikov do družinskega življenja na danem ozemlju in splošni interes države, v obravnavanem primeru nadzor nad priseljevanjem. Glede otrok ESČP meni, da je treba upoštevati njihove največje koristi. V zvezi s to problematiko opozarja, da o zamisli, da morajo največje koristi otroka imeti prednost pri vseh odločitvah, ki se nanašajo nanje, obstaja široko soglasje, zlasti v mednarodnem pravu. Te koristi same po sebi seveda niso odločilne, zagotovo pa

⁶⁰ Vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari je torej prisoten na ozemlju države članice, ne da bi izpolnjeval pogoje za vstop, bivanje ali stalno prebivališče v njej ter zgolj iz tega razloga v tej državi članici prebiva nezakonito, tudi če ima veljavno dovoljenje za prebivanje v drugi državi članici, ker mu je ta priznala status begunca. V teh okoliščinah se mora nemudoma vrniti na ozemlje te druge države na podlagi člena 6(2) Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL 2008, L 348, str. 98) in je lahko eventualno predmet ukrepa za prisilno premestitev v navedeno državo v skladu z nacionalno zakonodajo države, v kateri prebiva (sodba z dne 24. februarja 2021, M in drugi (Predaja v državo članico) (C-673/19, EU:C:2021:127, točke 30, 33 in od 45 do 48)).

⁶¹ Glej sodbi z dne 9. novembra 2010, B in D (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točke od 116 do 118), in z dne 23. maja 2019, Bilali (C-720/17, EU:C:2019:448, točka 61).

⁶² Seveda je verjetno, da v praksi priznanje takega statusa lahko prepreči vložitev prošnje za mednarodno zaščito v državi članici gostiteljici družine ali povzroči njen umik.

⁶³ Vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari od leta 2016 prebiva v Belgiji in živi pod isto streho s svojo mladoletno hčerjo. Ta položaj nedvomno kaže na obstoj „družinskega življenja“, kot je zahtevan s sodno prakso ESČP o členu 8 EKČP, pri čemer je treba spomniti, da lahko navedeni pojem „družinsko življenje“ obsega razmerje med zakonskim ali nezakonskim otrokom in njegovim očetom ne glede na to, ali je doma prisotna mati, in da se varstvo, zagotovljeno s to določbo, razteza na vse družinske člane (sodba ESČP z dne 3. oktobra 2014, Jeunesse proti Nizozemski (CE:ECHR:2014:1003JUD001273810, točka 117)).

jim je treba priznati pomembno težo. Tako ESČP v zadevah združevanja družine namenja posebno pozornost položaju zadevnih mladoletnikov, zlasti njihovi starosti, njihovem položaju v zadevni državi ali zadevnih državah in stopnji njihove odvisnosti od staršev.⁶⁴

56. Poudarjam, da ta pojem „razmerje odvisnosti“ uporablja tudi Sodišče v svoji sodni praksi o sporih, povezanih z migracijami.⁶⁵ To velja v primeru, v katerem se državljanu tretje države na podlagi členov 20 in 21 PDEU prizna izvedena pravica do prebivanja na ozemlju Unije, ki jo omogoči član njegove družine s statusom državljan Unije, če med njima obstaja tako razmerje odvisnosti, da povzroči, da je ta državljan Unije prisiljen spremljati navedenega državljan tretje države in zapustiti ozemlje Unije kot celoto.⁶⁶ Sklicevati se je mogoče tudi na sodno prakso Sodišča v zvezi s posamičnim preizkušanjem prošelj za združitev, ki ga nalaga člen 17 Direktive 2003/86 in pri katerem je treba upoštevati vse upoštevne elemente obravnavanega primera ob namenjanju posebne pozornosti koristim zadevnih otrok in skrbi za spodbujanje družinskega življenja, pri čemer je eden od teh elementov stopnja odvisnosti od staršev.⁶⁷

57. V teh okoliščinah mora pristojni nacionalni organ presojo resne nevarnosti obravnavanja, ki je v nasprotju s členom 7 Listine v povezavi z njenim členom 24, po izvedbi osebne razgovora iz členov 14 in 34 Direktive 2013/32 opraviti glede na vse upoštevne elemente obravnavanega primera, ki med drugim vključujejo otrokovo starost, njegov položaj v zadevni državi⁶⁸ in stopnjo njegove odvisnosti od staršev, ob upoštevanju njegovega fizičnega in čustvenega razvoja ter stopnje njegovega čustvenega razmerja s starši, saj lahko vse to opredeljuje tveganje, da bo imela ločitev od staršev škodljive posledice za njihovo razmerje z otrokom in za ravnovesje tega otroka. Tako je okoliščina, da roditelj živi z skupaj z mladoletnim otrokom, eden od dejavnikov, ki jih je treba upoštevati pri ugotavljanju obstoja razmerja odvisnosti med njima, ne pomeni pa nujnega pogoja.⁶⁹

D. Vmesni sklep

58. Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov Sodišču predlagam, naj odloči, da je treba člen 33(2)(a) Direktive 2013/32 razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica uporabi možnost, ponujeno v tej določbi, da prošnja za priznanje statusa begunca zavrže kot nedopustno, ker je prosilcu tak status že priznala druga država članica, kadar bi bil ta prosilec, če bi bil ponovno predan tej drugi državi članici, izpostavljen resni nevarnosti obravnavanja, nezdružljivega s pravico do spoštovanja družinskega življenja iz člena 7 Listine v povezavi z obveznostjo upoštevanja otrokove koristi iz člena 24(2) Listine. Zdi se mi, da ta razlaga ni v nasprotju s cilji te direktive in, splošneje, s cilji skupnega evropskega azilnega sistema.

59. Glede ekonomičnosti postopka se ni mogoče utemeljeno sklicevati na dodatno ali nesorazmerno delovno obremenitev, naloženo pristojnim nacionalnim organom glede na postopkovne zahteve, ki so že določene z Direktivo 2013/32, in še posebej glede na obveznost

⁶⁴ Sodba ESČP z dne 3. oktobra 2014, Jeunesse proti Nizozemski (CE:ECHR:2014:1003JUD001273810, točki 109 in 118).

⁶⁵ Poleg tega iz uvodne izjave 16 in člena 16 Uredbe št. 604/2013 izhaja, da za zagotovitev celovitega spoštovanja načela enotnosti družine in največje koristi otroka obstoj razmerja odvisnosti med prosilcem za mednarodno zaščito in nekaterimi člani njegove družine pomeni zavezujoče merilo odgovornosti.

⁶⁶ Glej v tem smislu sodbo z dne 8. maja 2018, K. A. in drugi (Združitev družine v Belgiji) (C-82/16, EU:C:2018:308, točka 52).

⁶⁷ Glej v tem smislu sodbo z dne 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, točka 59).

⁶⁸ Iz sodbe z dne 14. marca 2019, Y. Z. in drugi (Goljufija pri združitvi družine) (C-557/17, EU:C:2019:203, točka 54), izhaja, da se lahko upoštevajo trajanje bivanja otroka in njegovega starša v državi članici gostiteljici, starost, pri kateri je ta otrok prišel v to državo članico, ter morebitna okoliščina, da je bil tam vzgojen in da se je tam izobraževal, pa tudi obstoj družinskih, gospodarskih, kulturnih in socialnih vezi otroka in starša s to državo članico in v njej.

⁶⁹ Glej po analogiji sodbo z dne 8. maja 2018, K. A. in drugi (Združitev družine v Belgiji) (C-82/16, EU:C:2018:308, točke od 71 do 73).

opraviti osebni razgovor pred vsako odločitvijo, vključno z odločitvijo o nedopustnosti prošnje. Izvedba takega razgovora omogoča, da se razjasni družinski položaj prosilca in hkrati, glede na okoliščine, presodijo njegove potrebe po mednarodni zaščiti. Ta postopek torej pristojnemu organu omogoča, da v interesu zadevne osebe in hkrati v interesu države članice kar najboljše in hitro obravnava prosilčev položaj, kar prispeva k cilju hitrosti in k zahtevi po celovitem obravnavanju prošnje.

60. Glede preprečevanja sekundarnega gibanja se mi zdi, da položaj vlagatelja kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari, ki je po pridobitvi statusa begunca odšel v drugo državo članico, da bi se pridružil svojima otrokoma in živel pri njima, ni zajet s tem pojmom v ožjem smislu. Do tega gibanja znotraj Unije v nasprotju s tem, kar je navedeno v uvodni izjavi 13 Direktive 2013/32, ni prišlo izključno zaradi razlike med pravnimi okviri držav članic, temveč je bil razlog zanj uresničevanje temeljne pravice iz člena 7 Listine. Drugače povedano, vedênje vlagatelja kasacijske pritožbe ni zajeto s tem, kar se običajno označuje s poimenovanjem azilni „forum shopping“, saj zadevna oseba ni iskala boljšega pravnega varstva niti ni skušala izkoristiti različnih ravni socialne zaščite, ki jih zagotavljajo države članice, da bi si priskrbelo boljše materialne življenjske pogoje. Poleg tega se mi glede na pogoje, ki urejajo prepoved državam članicam v zvezi z izvajanjem člena 33(2)(a) Direktive 2013/32, možnost „zasičenosti“ sistema ne zdi najbolj verjetna.

61. Rešitev, ki jo zagovarjam v teh sklepnih predlogih, je po mojem mnenju popolnoma v skladu z drugimi cilji, ki jih zakonodajalec Unije uresničuje prek oblikovanja skupnega evropskega azilnega sistema, to so harmonizacija pravil zlasti na področju azilnih postopkov, zaščita in integracija upravičencev do mednarodne zaščite in njihovih družinskih članov v državi članici gostiteljici ter prevlada otrokove koristi pri sprejemanju odločitev. Predlagana razlaga člena 33(2)(a) Direktive 2013/32 se mi zdi primerna v okviru, ki ga zaznamuje raznolikost možnih položajev prosilcev za mednarodno zaščito v Uniji. Okoliščine, da je ta določba za države članice izbirna, da se z nekaterimi nacionalnimi zakonodajami, namenjenimi izvajanju člena 3 Direktive 2011/95, družinskemu članu upravičenca do mednarodne zaščite samodejno prizna izvedeni status begunca in da so nacionalni prenosi Direktive 2003/86 včasih privedli do izravnave statusa begunca s statusom subsidiarne zaščite, prispevajo k tej raznolikosti, v nasprotju s ciljem procesa harmonizacije, da se prosilci za mednarodno zaščito obravnavajo enako in ustrezno, kjer koli na ozemlju Unije so.

E. Posledice dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito

62. Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 2011/95 razlagati tako, da državi članici gostiteljici nalaga razširitev upravičenosti do mednarodne zaščite, priznane mladoletnemu otroku, na starša, ki živi z njim, v skladu s pravico do spoštovanja družinskega življenja iz člena 7 Listine v povezavi z obveznostjo upoštevanja otrokove koristi iz člena 24(2) te listine. Odgovor na to vprašanje po mojem mnenju zahteva, da se poda več preudarkov v zvezi s posledicami tega, da država članica gostiteljica ne more uporabiti možnosti, ki ji je ponujena s členom 33(2)(a) Direktive 2013/32, in torej posledicami dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito.

63. Na prvem mestu je treba spomniti, da mehanizem nedopustnosti iz člena 33(2)(a) Direktive 2013/32 pomeni odstopanje od obveznosti držav članic, da preučijo utemeljenost vseh prošenj za mednarodno zaščito, to je, da presodijo, ali zadevni prosilec lahko zaprosi za mednarodno zaščito v skladu z Direktivo 2011/95. Zadnjenavedena direktiva pa v skladu z njenim členom 1 določa standarde, najprej, glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, dalje, glede enotnega statusa beguncev ali

oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in, nazadnje, glede vsebine te zaščite. Kot je Sodišče že pojasnilo, je iz členov 13 in 18 Direktive 2011/95 v povezavi z opredelitvijo izrazov „begunec“ in „oseba, upravičena do subsidiarne zaščite“ iz člena 2(d) in (f) te direktive razvidno, da je treba mednarodno zaščito iz te direktive načeloma priznati državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki se utemeljeno boji, da bo preganjana zaradi rasne, verske ali nacionalne pripadnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini, ali za katero obstaja utemeljeno tveganje, da bo utrpela resno škodo v smislu člena 15 navedene direktive.⁷⁰

64. Torej bi morala država članica, če bi se srečala s položajem, v katerem ne bi mogla uporabiti možnosti, ki ji je ponujena s členom 33(2)(a) Direktive 2013/32, obravnavati prošnjo za mednarodno zaščito, ki ji je bila predložena, in preveriti, ali prosilec za mednarodno zaščito izpolnjuje materialne pogoje za priznanje te zaščite, kot so opisani zgoraj. Država članica mora tako zadevnega državljanu tretje države šteti za in obravnavati kot prosilca, ki prvič prosi za mednarodno zaščito, ne glede na zaščito, ki mu jo je že priznala druga država članica. Posledice takega položaja je zakonodajalec Unije jasno predvidel v okviru mehanizma nedopustnosti, določenega v členu 33(2)(a) Direktive 2013/32,⁷¹ in okoliščine, povezane s predhodnim priznanjem mednarodne zaščite v prvi državi članici, nikakor ni mogoče znova upoštevati v okviru preučitve utemeljenosti prošnje, sicer bi bil tej določbi odvzet polni učinek.⁷²

65. Na drugem mestu, vse zainteresirane stranke v bistvu poudarjajo, da je prošnja, ki jo je vložil vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari, namenjena zagotovitvi združitve družine oziroma utemeljena samo s tem, saj zadevne osebe ni vodila potreba po mednarodni zaščiti, ki je bila zadovoljena že v Avstriji. Njegova prošnja za mednarodno zaščito naj zato v resnici ne bi bila prošnja za mednarodno zaščito ter naj glede na besedilo, splošno sistematiko in cilje Direktive 2011/95 ne bi mogla privedi do priznanja statusa iz naslova te zaščite. V zvezi s tem se mi zdi, da je treba jasno razlikovati med samim pravnim instrumentom, to je prošnjo za mednarodno zaščito, ter vsebino trditev in dokazov, predloženih v podporo tej prošnji, pa tudi morebitno temeljno utemeljitev prosilca za mednarodno zaščito.

66. Pojem „prošnja za mednarodno zaščito“ je opredeljen v členu 2(b) Direktive 2013/32 kot „prošnj[a] državljanu tretje države ali osebe brez državljanstva za zaščito s strani države članice, ki se lahko razume kot prosilec za status begunca ali subsidiarne zaščite in ki ne zahteva izrecno druge vrste zaščite zunaj področja uporabe [Direktive 2011/95, za katero je mogoče zaprositi ločeno]“. Za to prošnjo se šteje, da je bila podana takoj, ko je zadevna oseba pri enem od organov iz člena 6(1) Direktive 2013/32 izrazila željo po priznanju mednarodne zaščite, ne da bi bilo mogoče za izjavo te volje zahtevati kakršno koli upravno formalnost.⁷³ Iz predložitvene odločbe nedvoumno izhaja, da je vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari 14. junija 2018 v Belgiji vložil prošnjo, ki jo pristojni organi štejejo za prošnjo za mednarodno zaščito in obravnavajo kot tako ter glede katere so ti organi na podlagi nacionalnih določb, namenjenih prenosu člena 33(2)(a) Direktive 2013/32, ugotovili, da ni dopustna.

⁷⁰ Glej sodbo z dne 29. julija 2019, Torubarov (C-556/17, EU:C:2019:626, točki 48 in 49).

⁷¹ Kot določa člen 32 Direktive 2013/32, lahko brez poseganja v njen člen 27, ki se nanaša na umik prošnje, države članice štejejo prošnjo za neutemeljeno le, če je organ za presojo ugotovil, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito na podlagi Direktive 2011/95. Prošnja se lahko tudi zavrne kot očitno neutemeljena v skladu z določbami člena 31(8)(b) v povezavi s členom 32(2) Direktive 2013/32, če zadevni položaj določa nacionalna zakonodaja, kar je mogoče v primeru, v katerem prošnjo za mednarodno zaščito predloži državljani varne izvorne države.

⁷² V zvezi s tem se mi ne zdijo upoštevni deli stališča belgijske vlade (točke 36, 37, 56, 58 in 61), v skladu s katerimi je priznanje statusa mednarodne zaščite pridržano izključno za osebe, ki izpolnjujejo pogoje za to, kar ne velja za državljane tretjih držav, kot je vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari, ki že ima tak status v eni od držav članic, ki ga štiti pred vsemi vrstami preganjanja ali resne škode.

⁷³ Glej sodbo z dne 17. decembra 2020, Komisija/Madžarska (Sprejem prosilcev za mednarodno zaščito) (C-808/18, EU:C:2020:1029, točka 97).

67. Glede utemeljenosti je Sodišče odločilo, da v skladu s členom 13 Direktive 2011/95 države članice priznajo status begunca državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki izpolnjuje materialne pogoje za begunca v skladu s poglavjema II in III te direktive, ne da bi v zvezi s tem imeli diskrecijsko pravico.⁷⁴ Enaka rešitev se po analogiji uporablja za status subsidiarne zaščite ob upoštevanju podobnega besedila člena 18 Direktive 2011/95.⁷⁵ Obstoj primerne temeljne utemeljitve prosilca, ki se nanaša na ohranitev enotnosti družine v zadevni državi članici, v tem primeru ni pomemben od trenutka, ko so izpolnjeni zgoraj omenjeni pogoji. V tem okviru se obravnava prošnje za mednarodno zaščito, ki temelji samo na nujni enotnosti družine z upravičencem do take zaščite – neodvisno od kakršne koli trditve o tveganju preganjanja ali resne škode v zvezi z avtorjem prošnje – glede na določbe Direktive 2011/95 lahko konča le z zavrnitvijo te prošnje kot neutemeljene. Glede tega je pomembno poudariti, da ta direktiva ne določa razširitve statusa begunca ali statusa subsidiarne zaščite na družinske člane osebe, ki ji je bil ta status priznan, kar pa ne pomeni, da družinske vezi nikdar ni mogoče upoštevati v zvezi s priznanjem mednarodne zaščite.⁷⁶

68. Na tretjem mestu, kot je razvidno iz uvodne izjave 12 Direktive 2011/95, se z določbami te direktive zagotavlja, da se v vseh državah članicah uporabljajo skupna merila za ugotavljanje, katere osebe resnično potrebujejo mednarodno zaščito, in da je tem osebam v vseh državah članicah na voljo neka minimalna raven ugodnosti.⁷⁷ Poleg tega je v skladu z uvodnima izjavama 11 in 12 ter s členom 1 Direktive 2013/32 podeljevanje mednarodne zaščite utemeljeno na konceptu „enotnega postopka“ in na minimalnih skupnih pravilih.⁷⁸ V teh okoliščinah je dopustno misliti, da bi morali pristojni nacionalni organi različnih držav članic enako obravnavati položaje prosilcev za mednarodno zaščito, ki so si resnično podobni, in da bi moral biti za te položaje odgovor glede utemeljenosti enak. Drugače povedano, vlagatelj kasacijske pritožbe iz postopka v glavni stvari bi *a priori* moral dobiti status begunca v Belgiji, kar bi vodilo do položaja kopičenja mednarodne zaščite. Čeprav tak položaj ali njegovo prenehanje v direktivah 2011/95 in 2013/32 nista izrecno predvidena, je obstoj tega položaja vseeno možna posledica izbirne narave izvajanja člena 33(2)(a) zadnjenavedenega predpisa za države članice in ga je Sodišče implicitno, vendar nujno priznalo v sodni praksi v zvezi s to določbo.⁷⁹

69. Zaradi celovite presoje takega položaja poudarjam, da posebej v zvezi s statusom begunca člen 14 Direktive 2011/95 v povezavi s členom 11 te direktive določa primere, v katerih države članice lahko preklicajo, odvzamejo ali zavrnejo podaljšanje tega statusa oziroma v katerih to morajo storiti. Nobeden od predvidenih primerov, ki jih je treba po mnenju Visokega komisariata Združenih narodov za begunce razlagati ozko,⁸⁰ se ne nanaša na dvojno priznanje. Vendar je treba poudariti, da člen 45 Direktive 2013/32, v katerem so opredeljena jamstva, zagotovljena zadevni osebi, kadar pristojni nacionalni organ preučuje možnost odvzema mednarodne zaščite, ki ji je bila

⁷⁴ Glej sodbo z dne 14. maja 2019, M in drugi (Preklic statusa begunca) (C-391/16, C-77/17 in C-78/17, EU:C:2019:403, točka 89).

⁷⁵ Glej v tem smislu sodbo z dne 23. maja 2019, Bilali (C-720/17, EU:C:2019:448, točka 36).

⁷⁶ Glej sodbo z dne 4. oktobra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, točka 68). V tej sodbi je Sodišče namreč pojasnilo, da člen 3 Direktive 2011/95 državi članici omogoča, da v primeru priznanja mednarodne zaščite družinskemu članu pod nekaterimi pogoji to zaščito razširi na druge člane te družine. Poleg tega je presodilo, da čeprav prošnji za mednarodno zaščito kot taki ni mogoče ugoditi, ker ima družinski član prosilca utemeljen strah pred preganjanjem ali zanj obstaja utemeljeno tveganje, da bo utrpel resno škodo, je, nasprotno, treba upoštevati take grožnje družinskemu članu prosilca, da se ugotovi, ali je prosilec zaradi svoje družinske vezi z navedeno ogroženo osebo tudi sam izpostavljen nevarnosti preganjanja ali resni škodi.

⁷⁷ Glej sodbo z dne 14. maja 2019, M in drugi (Preklic statusa begunca) (C-391/16, C-77/17 in C-78/17, EU:C:2019:403, točka 79).

⁷⁸ Glej sodbo z dne 25. julija 2018, A (C-404/17, EU:C:2018:588, točka 30).

⁷⁹ Glej sodbo Ibrahim in drugi ter sklep z dne 13. novembra 2019, Hamed in Omar (C-540/17 in C-541/17, neobjavljen, EU:C:2019:964).

⁸⁰ Guide et principes directeurs sur les procédures et critères à appliquer pour déterminer le statut des réfugiés au regard de la convention de 1951 et du protocole de 1967 relatifs au statut des réfugiés (vodnik in smernice v zvezi s postopki in merili, ki se uporabijo za določitev statusa begunca, z vidika Konvencije o statusu beguncev iz leta 1951 in njenega Protokola iz leta 1967), december 2011, HCR/1P/4/FRE//REV. 3, točka 116.

priznana, v skladu s členom 14 Direktive 2011/95, v odstavku 5 vsebuje odstopanje. Ta odstavek določa, da se države članice lahko odločijo, da navedena zaščita preneha po samem zakonu, kadar se je njen upravičenec nedvoumno odpovedal, da mu je priznan tak status, kar bi po mojem mnenju lahko zajemalo primer, v katerem se v drugi državi članici vloži prošnja in nato pridobi zaščita, priznana že v prvi državi. Nazadnje, zelo verjetno je, da bo položaj dvojnega priznanja privedel do tega, da dovoljenje za začasno prebivanje, ki se samodejno pridobi v prvi državi članici na podlagi člena 24 Direktive 2011/95, ne bo podaljšano, ker zadevna oseba ne bo podala prošnje v zvezi s tem ali ker določen čas ne bo prisotna na nacionalnem ozemlju in bo pridobila novo dovoljenje za prebivanje v drugi državi članici. V uvodni izjavi 40 Direktive 2011/95 pa je omenjeno, da lahko v mejah, ki jih določajo mednarodne obveznosti, države članice določijo, da je za dodelitev ugodnosti glede dostopa do zaposlitve, socialne blaginje, zdravstvene oskrbe in integracijskih zmogljivosti potrebna predhodna izdaja dovoljenja za prebivanje. Ti elementi lahko zmanjšajo pomen in praktične posledice dvojnega priznanja mednarodne zaščite.

70. Na koncu opozarjam, da celo velika verjetnost nikdar ne pomeni gotovosti, zato ni izključena možnost, da posamična obravnava druge prošnje za mednarodno zaščito, potem ko je bila ta zaščita priznana v prvi državi članici, privede do zavrnitve te prošnje. Čeprav normativni sistem, uveden z direktivama 2011/95 in 2013/32, nedvoumno pomeni napredovanje k skupnemu evropskemu azilnemu sistemu, ne izraža popolne harmonizacije. Kot izpostavlja generalni pravobranilec J. Richard de la Tour,⁸¹ nekateri pojmi, ki so temeljnega pomena za izvajanje Direktive 2011/95, niso opredeljeni *stricto sensu*, kar daje prostor različnim presojam držav članic in pripelje do predlogov za razlago prava Unije, predloženih Sodišču. Vendar poudarjam, da bo v primeru zavrnitve utemeljenosti navedene prošnje druga država članica lahko glede na okoliščine zavrjnjenemu posamezniku odobrila ugodnosti, določene v členih od 24 do 35 Direktive 2011/95, in to v skladu s členom 23 te direktive.

V. Predlog

71. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanje Conseil d'État (državni svet, Belgija) odgovori:

1. Člen 33(2)(a) Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica uporabi možnost, ponujeno v tej določbi, da prošnja za mednarodno zaščito zavrže kot nedopustno, ker je prosilcu tako zaščito že priznala druga država članica, kadar bi bil ta prosilec, če bi bil ponovno predan tej drugi državi, izpostavljen resni nevarnosti obravnavanja, ki je v nasprotju s pravico do spoštovanja družinskega življenja iz člena 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v povezavi s členom 18 in členom 24(2) te listine.

Okoliščina, da je prosilec za mednarodno zaščito roditelj mladoletnega otroka, ki mu je bila priznana ta zaščita v državi članici gostiteljici, lahko vodi do ugotovitve obstoja take nevarnosti, če se preveri, ali ima ta prosilec pravni status, ki mu zagotavlja stabilno bivanje v tej državi, in če bi ločitev otroka od njegovega roditelja lahko imela škodljive posledice za njune odnose in za ravnovesje tega otroka, kar morajo preveriti pristojni nacionalni organi.

⁸¹ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca J. Richarda de la Toura v zadevi Bundesrepublik Deutschland (Ohranjanje enotnosti družine) (C-91/20, EU:C:2021:384, točka 108).

2. Dopustnost prošnje za mednarodno zaščito, ki jo vloži navedeni prosilec, zahteva preučitev njene utemeljenosti, da se preveri izpolnjevanje pogojev za priznanje te zaščite, ki jih določata člena 13 in 18 Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite. Ta direktiva ne določa razširitve statusa begunca ali statusa subsidiarne zaščite na družinske člane osebe, ki ji je bil ta status priznan.